

CUỘC THI

GIỚI THIỆU SÁCH VỀ CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

**CHỦ ĐỀ: “BÁC HỒ - NIỀM TIN YÊU QUA TỪNG TRANG SÁCH” NĂM
2022**

THÔNG TIN TÁC GIẢ

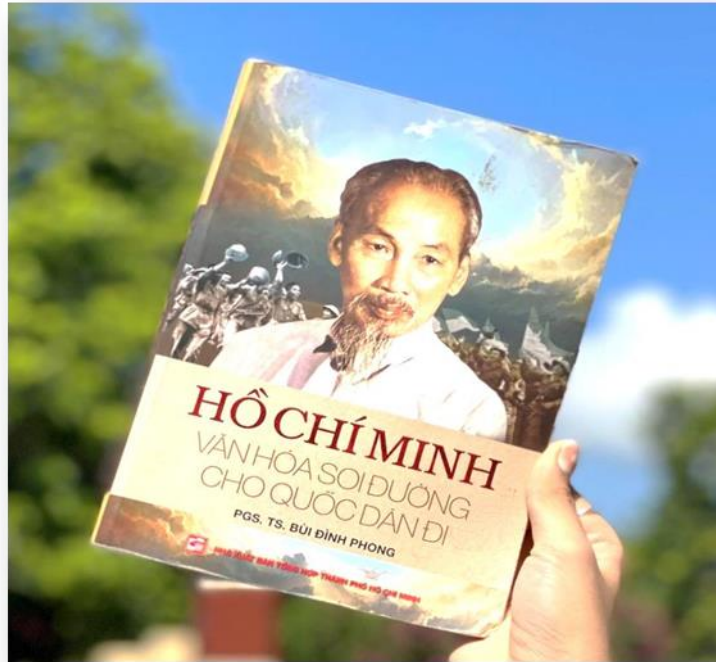
Họ và tên : Huỳnh Thị Bảo Trâm.
Giới tính : Nữ.
Quê quán : Tiên Phước.
Đơn vị : Huyện đoàn Tiên Phước, tỉnh Quảng Nam
Số điện thoại : 0332865361
Email : tramhuynh12042004@gmail.com

“Chủ tịch Hồ Chí Minh là tượng trưng cho tinh hoa của dân tộc Việt Nam, cho ý chí kiên cường, bất khuất của nhân dân Việt Nam suốt bốn nghìn năm lịch sử”. Hơn sáu mươi năm từ buổi thiếu niên cho đến phút cuối cùng, tượng trưng cho tinh hoa của dân tộc Việt Nam, tiếp thu tinh hoa văn hóa của thời đại, Hồ Chủ Tịch đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta và nhân dân thế giới. Người đã trải qua một cuộc đời oanh liệt, đầy gian khổ hi sinh, vô cùng cao thượng và phong phú, vô cùng trong sáng và đẹp đẽ. Người đã để lại “một kho tàng đầy của báu, là di sản chứa đựng biết bao giá trị, giá trị đó nói cho cùng là giá trị văn hóa mà chúng ta khai thác chưa được bao nhiêu”.

Với hơn 30 năm nghiên cứu cuộc đời, sự nghiệp và giảng dạy tư tưởng Hồ Chí Minh, PGS.TS. Bùi Đình Phong đã góp thêm một tiếng nói, một cách nhìn, cách tiếp cận về nhà văn hóa kiệt xuất ấy bằng cuốn sách: “HỒ CHÍ MINH – VĂN HÓA SOI ĐƯỜNG CHO QUỐC DÂN ĐI”. Cuốn sách được xuất bản năm 2015 bởi Nhà xuất bản tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh. Sách tập hợp nhiều bài nghiên cứu được bố cục thành 4 chương: *Văn hóa Hồ Chí Minh – Dân tộc và nhân loại; Văn hóa soi đường cho*

quốc dân đi; Dưới ánh sáng văn hóa Hồ Chí Minh; Thế giới tôn vinh nhà văn hóa kiệt xuất Hồ Chí Minh.

Hồ Chí Minh sinh ra ở một quê hương không chỉ nghĩa nặng tình sâu mà còn là một vùng đất hiếu học. Kim Liên, Nam Đàn là “đất văn vật, chôn thi thư”, một vùng quê có nền văn nghệ dân gian phong phú với những làn điệu dân ca hát ví, dặm, đò đưa, phường vải, tuồng, chèo. Cái nôi văn hóa dân gian và nếp sống thuần phong mỹ tục đã sớm nuôi nấng trong Người những tư tưởng, tình cảm, khát vọng to lớn. Đó là một viên gạch góp phần quan trọng hình thành tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa dân tộc.

Hồ Chí Minh có cái nhìn toàn diện, xuyên suốt và sâu sắc về những khía cạnh của văn hóa dân tộc. Bác nhìn nhận văn hóa là một hiện tượng lịch sử - xã hội đặc thù, một thuộc tính làm nên bản sắc dân tộc. Mỗi dân tộc trong quá trình tồn tại và phát triển đều hình thành những sắc thái văn hóa riêng về phong tục tập quán, lễ hội, ngôn ngữ,... Nền văn hóa mới không ra đời từ con số không, nó có tiền đề văn hóa quá khứ, những tinh túy được chắt lọc nên trong quá trình lao động sản xuất và chiến đấu. Nó chính là cốt cách, “khí thiêng sông núi” của dân tộc Việt Nam, là “thẻ căn cước” của dân tộc để tự hào đi giữa dòng thời đại bằng những nét khác biệt với các dân tộc khác.

Dân tộc Việt Nam là một trong số ít trong các dân tộc có nền văn hóa và nền văn hiến lâu đời khắc họa nên một diện mạo độc đáo và đặc sắc trong tiến trình lịch sử. Nhận thức sâu sắc về những giá trị tinh thần truyền thống của dân tộc, Hồ Chí Minh dạy rằng: “Dân ta phải biết sử ta/ Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam”. Bác đặc biệt quan tâm đến việc “chăm lo đặc tính dân tộc”, “giữ gìn cốt cách văn hóa dân tộc”. Chưa đầy ba tháng sau ngày *Tuyên ngôn độc lập*, ngày 23 tháng 11 năm 1945 Người

ký sắc lệnh số 65/SL, đặt cơ sở pháp lý đầu tiên cho việc giữ gìn các tài sản văn hóa quốc gia. Hồ Chí Minh thể hiện tình yêu và ý thức gìn giữ sự trong sáng của tiếng Việt - một hình thức biểu đạt của tư duy và ý thức dân tộc Việt Nam. Người khẳng định rằng: “Tiếng nói là một thứ của cải vô cùng quý báu và lâu đời của dân tộc, nên chúng ta phải giữ gìn và quý trọng nó, làm cho nó phổ biến ngày càng rộng khắp”. Dẫu là một người cộng sản, rất mực cộng sản nhưng Hồ Chí Minh hết sức tôn trọng tâm linh và sinh hoạt tín ngưỡng dân gian. Hồ Chủ Tịch coi “tín ngưỡng tự do, lương giáo đoàn kết” là một trong những nhiệm vụ cấp bách của nhà nước. Theo Bác, tôn giáo do con người sáng tạo ra là vì lẽ sinh tồn cũng như mục đích sống và đó là một thành tố của văn hóa, nó chứa đựng sức mạnh tinh thần nguồn cội làm thăng bằng cõi tâm linh của con người.

Xuất phát điểm của Hồ Chí Minh là từ khát vọng giải phóng dân tộc, giải phóng con người. Người không chỉ đau nỗi đau của dân tộc Việt Nam mà còn đau nỗi đau nhân loại. Lý tưởng Hồ Chí Minh chứa đựng một chủ nghĩa nhân văn sâu sắc, đề cao tự do bình đẳng, yêu thương và tôn trọng con người. Tư tưởng “Không có gì quý hơn độc lập tự do” của Hồ Chủ Tịch chính là văn minh Việt Nam, văn hóa Việt Nam, chân lý của thời đại, là ngọn cờ quy tụ và hiệu triệu toàn thể dân tộc Việt Nam “rũ bùn đứng dậy chói lòa” kiên cường đấu tranh chống áp bức, bóc lột, giành lấy quyền sống, quyền được tự do. Đó cũng chính là khát vọng chung của toàn nhân loại.

Sự nghiệp văn hóa của Hồ Chí Minh đem đến cho kho tàng văn hóa thế giới những giá trị lớn, thể hiện khát vọng của nhân dân các nước trong cuộc đấu tranh vì

quyền dân tộc cơ bản, vì cuộc sống ấm no, hạnh phúc, khẳng định bản sắc văn hóa dân tộc. Cũng bởi tôn trọng con người, mưu cầu hạnh phúc cho con người nên trong quá trình tiếp xúc với các nền văn hóa, Người luôn tôn trọng và tìm cách xóa bỏ những rào cản giữa các nền văn hóa khác nhau. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xây dựng hệ tư tưởng của mình trên cơ sở “dung hòa” những sự khác biệt. Nếu văn hóa và tư duy Phương Đông là trọng tình, đề cao tập thể, hài hòa, trực giác và tổng hợp thì văn hóa và tư duy phương Tây là đặc trưng tôn trọng cá nhân, lấy lý tính và khoa học làm tiêu chuẩn. Ông Edmond Michelet, Bộ trưởng Pháp cho rằng: “ông Hồ Chí Minh rất Pháp” nhưng nhà báo Pháp Jean Lacouture lại nhận xét: “ông Hồ Chí Minh có những dấu hiệu rõ ràng về những mối liên hệ tri thức và chính trị với nhân dân Mỹ”. Rõ ràng, trí tuệ khẩn tiếp và lòng nhiệt huyết đã đưa Hồ Chí Minh tiếp cận đến chân lý. Người đã giải quyết mâu thuẫn Đông và Tây mà như Kiplin đã từng nói: “Ôi Đông là Đông, Tây là Tây, hai bên không bao giờ gặp nhau”. Nói như triết gia Pháp Pascal: “Người ta không vĩ đại khi chỉ đứng ở một cực mà phải nối liền hai cực và lấp đầy khoảng giữa”. Điều này đã được Hồ Chủ tịch minh chứng qua bài phát biểu tại Hội nghị văn hóa toàn quốc lần thứ nhất tháng 11 năm 1946. Theo Người, văn hóa Việt Nam là ảnh hưởng lẫn nhau của văn hóa Đông phương và Tây phương chung đúc lại... Tây phương hay Đông Phương có cái gì tốt ta học lấy để trau dồi cho văn hóa ta thật có tinh thần thuần túy Việt Nam để hợp với tinh thần dân chủ tạo ra một nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc Việt.

Giáo sư Vũ Khiêu nhấn mạnh danh nhân văn hóa Hồ Chí Minh thể hiện trên năm phương diện lớn. Về mặt *trí tuệ*: uyên thâm cả đông, tây, kim, cổ, thể hiện tài năng trên mọi lĩnh vực. Về mặt *tình cảm*: có trái tim mênh mông “ôm cả non sông mọi kiếp người”; kết hợp chủ nghĩa yêu nước và chủ nghĩa quốc tế vô sản. Về mặt *hành động*: kết hợp Nhân - Trí – Dũng, nghị lực, bản lĩnh, nhạy bén, sáng tạo. Về *tư tưởng triết học*: tiếp thu truyền thống nhân văn từ cổ đại đến Mác-Lênin, cả Đông và Tây, đem lại nội dung nhân văn hành động mang tính hiện thực cao. Về *đời sống riêng tư*: theo đuổi hoài bão lớn nhất của dân tộc và nhân loại nhưng lại sống giản dị, kính già, yêu trẻ, trong nghĩa khinh tài, tôn trọng phụ nữ, chân thành, khiêm nhường, dân chủ...

Tiêu biểu cho tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa là tư tưởng “văn hóa soi đường cho Quốc dân đi”. Như đại tướng Võ Nguyên Giáp đã từng khẳng định rằng: “Sự nghiệp văn hóa quan trọng nhất của Người là lãnh đạo toàn dân đánh đuổi giặc ngoại xâm trong thời đại mới, giành lại cho nhân dân những quyền sống của con người là một cuộc sống có văn hóa.”

Văn hóa soi đường cho Quốc dân đi, lãnh đạo Quốc dân để thực hiện độc lập, tự cường, tự chủ. Tư tưởng Mác - Lênin trong cấu trúc văn hóa đưa con người từ chỗ bị tha hóa đến chỗ phát triển tự do, toàn diện. “Văn hóa - mà con người là trung tâm - tạo ra sức mạnh to lớn trong sự nghiệp dựng nước và giữ nước”. Nhân tố con người trong tư tưởng Hồ Chí Minh phản ánh tập trung nhất vai trò, động lực, mục tiêu của văn hóa. Bởi vì, như chính người Mỹ cũng phải thừa nhận: “Ai cũng biết rằng trong thế kỷ XX, chính vật chất là sức mạnh của thời đại chúng ta, thời đại có nhiều tên gọi: thời đại năng lượng nguyên tử, thời đại phản lực, thời đại điều khiển học, thời đại Chinh phục Vũ trụ, thời đại tin học,.. Dù là kẻ đến thiết bị nào thì Mỹ cũng đều có và người Việt Nam đều không có. Sức mạnh duy nhất của họ là sức mạnh của con người”. Con người có vai trò sứ mệnh to lớn như vậy nên việc xây dựng con người là một trọng tâm bộ phận hợp thành của chiến lược phát triển đất nước, có mối quan hệ chặt chẽ với nhiệm vụ xây dựng chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội “vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người”.

Ý thức được bổn phận và trách nhiệm của bản thân, tuổi trẻ hôm nay - thế hệ được “Người trồng” đang ra sức học tập và làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách của Người. Nền văn hóa mà Hồ Chủ tịch dành cả cuộc đời để gây dựng vừa là nền tảng, vừa là nguồn động lực to lớn thúc đẩy thế hệ trẻ tiếp tục kế thừa và phát huy. Qua đó, hình thành nên trong mỗi người một lối sống lành mạnh, nếp sống văn minh; nêu cao tinh thần học tập, nâng cao hiểu biết, trình độ chuyên môn; lao động và làm việc chăm

chỉ, sáng tạo để góp phần gắn kết chặt chẽ văn hóa vào đời sống, xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, phát triển đa dạng, toàn diện thống nhất thắm nhuần sâu sắc tinh thần nhân văn, dân chủ, tiên bộ.

Nhà báo Liên Xô Ôxip Mandenxtam viết: “Từ Nguyễn Ái Quốc tỏa ra một thứ văn hóa không phải văn hóa Âu châu, mà có lẽ là một nền văn hóa tương lai”. Khi đã nói đến “tương lai” thì không chỉ có văn hóa nhưng văn hóa là quan trọng nhất, vì xét đến cùng thì “sự thăng hoa của văn hóa là đỉnh cao nhất của sự phát triển”. Hồ Chí Minh đã trở thành văn hóa. Vì vậy, “Người không phải là một kỷ niệm của quá khứ. Người là một con người kỳ diệu cho tất cả mọi thời đại.”

Các chuyến bôn ba nước ngoài mà Người đã trải qua, những trào lưu tư tưởng mà Người đã tiếp nhận và đặc biệt là khả năng giao hòa những sự đa dạng mà Người đã tiếp thu đã khiến Hồ Chí Minh trở thành một người thầy về cuộc sống trong một thế giới có xu hướng toàn cầu hóa hiện nay. Tổ chức Giáo dục khoa học và văn hóa Liên hợp Quốc UNESCO đã tôn vinh chủ tịch Hồ Chí Minh là vị anh hùng giải phóng dân tộc của Việt Nam và là một nhà văn hóa lớn. Theo sự ghi nhận của bạn bè quốc tế, Hồ Chí Minh và những sự kiện trong thế kỷ XX gắn liền với tên tuổi của Người đã để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại. Dấu ấn Hồ Chí Minh đã góp phần tạo nên một khuôn mặt mới của thế giới đối thoại hòa bình thay cho chiến tranh, phản ánh khát vọng của các dân tộc trong cuộc đấu tranh vì hòa bình độc lập dân tộc dân chủ và tiến bộ xã hội. Trong tác phẩm mang đầu đề “Lịch sử một nền hòa bình bị bỏ lỡ” nhà ngoại giao có kinh nghiệm đó đã viết một cách rất khách quan: “Sự hiểu biết phân hóa rộng lớn, trí thông minh, những hoạt động phi thường và lòng vô tư tuyệt đối đã làm cho uy tín của Người và lòng tin của nhân dân đối với Người không có gì sánh nổi”. Ghi nhận nhà văn hóa lớn Hồ Chí Minh từ những góc độ sâu xa, trên mọi phương diện, có thể hiểu tinh hoa văn hóa và đạo đức của Người là tấm gương tuyệt đối tự giác phục vụ nhân dân, suốt đời đấu tranh vì độc lập tự do của dân tộc mình và các dân tộc khác. Thế giới rất khâm phục khi Người nói rằng: Trường đời “đã dạy tôi khoa học xã hội. Nó dạy cho tôi cách yêu, cách ghét: yêu nước, yêu loài người, yêu dân chủ và hòa bình và căm ghét áp bức ích kỉ”. Đó thực chất là yêu nhất điều thiện, ghét nhất điều ác, mong nhất nước Việt Nam và các dân tộc bị áp bức đều giành được độc lập xây dựng cuộc sống hòa bình, hạnh phúc. Đó chính là văn hóa Hồ Chí Minh - *Văn hóa soi đường cho Quốc dân đi*.

Cuốn sách “HỒ CHÍ MINH – VĂN HÓA SOI ĐƯỜNG CHO QUỐC DÂN ĐI” quả thật là một công trình nghiên cứu miệt mài của PGS.TS Bùi Đình Phong về cuộc đời và sự nghiệp của Bác Hồ. Cuốn sách mang một giá trị to lớn, thúc đẩy, cổ vũ toàn Đảng, toàn dân thi đua yêu nước, học tập và làm theo tư tưởng, phong cách, đạo đức Hồ Chí Minh.